

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

456. meddelelse. 30. marts 1950.

A. Forsøgsresultater.

Sortsforsøg med lupiner 1946—49.

I 409. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur er meddelt resultaterne fra sortsforsøg med lupiner i årene 1940 til 1945. Sortsforsøgene fortsattes og deltes således, at der på en række sandjordsforsøgsstationer udførtes forsøg med sorter af gul lupin, og på den lermuldede jord ved Borris orienterende forsøg med bitterstoffrie sorter af blå lupin. Resultaterne fra Borris er imidlertid for få og for usikre til at give grundlag for offentliggørelse.

Forsøgene, der er gennemført i 2 afdelinger, hvoraf den ene såedes omkring 1. april og høstede til modenhed, og den anden såedes omkring den 10. maj og høstede som grøntfoder, udførtes på let sandjord ved Jyndeved, Lundgaard og Studsgaard og på god sandjord ved Tylstrup. Forsøgene er alle steder anlagt på ret ren jord i god gødningskraft og i reglen efter korn. Der er gødet med superfosfat og kali som normalt på de pågældende stationer til korn, men ingen steder er der anvendt staldgødning eller kvælstofgødning. Lupinerne er sået på afstand, almindeligvis roerækkeafstand for lupiner til modenhed og ca. 40 cm rækkeafstand eller 6 rækker i en $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ m radsåmaskine i forsøgene til grønhøstning. Udsæden er leveret af de firmaer, der har rådighed over sorterne, og der er ingen steder anvendt podning med bakteriekultur eller afsvampning. Udsædsmængden har været 125 kg pr. ha i afdelingen til modenhed og 150 kg pr. ha i grøntfoderafdelingen. Der er regnet med en spiringsprocent på over 90. Såfremt den til forsøgene modtagne sæsæd havde mindre spireevne, er der anvendt tilsvarende større udsædsmængde. Lupinerne er sået med almindelig radsåmaskine, og der er oftest anvendt trykruller. Lupinerne er blevet renholdt ved radrensning og om fornødent ved håndhakning. I grøntfoderafdelingen er der høstet til noget forskellige tidspunkter, ved fuld blomstring på de forsøgsstationer, hvor man ikke er indstillet på at sonderdele ensileringsmateriale, og ved afblomstring på de stationer, hvor dette er almindeligt.

I afdelingen til modenhed er der høstet så sent, som man anså det for forsvarligt af hensyn til at undgå spild, og som almindelig regel er høstningen først påbegyndt, når nederste halvdel af hovedstængelens bælg var brune; materialet er derefter tørret på stativer med et stativ for hver parcel. Der er bestemt tørstof og kvælstof i afgrøderne fra alle forsøgene og i forsøgene ved Jyndeved tillige procent bitre kærner samt kornvægt. Kærneudbyttet er omregnet til kærner med et indhold af 15 procent vand.

1. Forsøg med sorter af lupin til modenhed

Hovedresultatet af disse forsøg, der omfatter 8 forsøgsled, fremgår af følgende sammenstilling, der omfatter 4 forsøg i 4 år eller ialt 16 forsøg.

Forsøg med sorter af lupin til modenhed 1946 — 49.
Gensn. af 16 forsøg.

Sort	hkg pr. ha		forholdstal ¹⁾		pct. bitre kærner	kornvægt
	kærner	råprotein	kærner	råprotein		
Pajbjerg 515	20.9	7.89	107	105	0.5	178
Pajbjerg 471	20.5	7.97	105	106	1.0	171
Pajbjerg 481	20.2	7.84	103	102	0.1	168
Sødlupin, D. L. F.	19.6	7.87	100	98	5.5	165
Pajbjerg 302	19.1	7.82	97	98	0.1	166
Reformlupin, Østergaards Frøavl	18.8	7.11	96	95	0.2	169
Weico, D. L. F.	18.4	7.20	94	96	1.6	178
Abed Marmorært	16.9	3.76	87	50	—	230

¹⁾ Gennemsnit for gul lupin = 100.

2. Forsøg med sorter af lupin til grønhøstning.

Hovedresultaterne af disse forsøg fremgår af følgende sammenstilling, der ligeledes omfatter 16 forsøg.

Forsøg med sorter af lupin til grønhøstning 1946 — 49.
Gensn. af 16 forsøg.

Sort	hkg pr. ha			forholdstal ¹⁾	
	grøn.	tørstof	råprotein	tørstof	råprotein
Reformlupin, Østergaards Frøavl	413	52.5	9.04	103	103
Pajbjerg 515	406	51.7	9.04	101	103
Pajbjerg 471	405	51.1	8.75	100	100
Pajbjerg 481	400	51.1	8.75	100	100
Pajbjerg 302	388	50.4	8.61	99	98
Sødlupin, D. L. F.	395	50.0	8.42	98	96
Weico, D. L. F.	381	50.0	8.66	98	99

¹⁾ Gennemsnit = 100.

Alle lupinsorterne er gulblomstrede, og kun Weico var afvigende med denne sorts mere lysegule tone. Sorten mangler totalt det sorte farvestof, hvorfor spidsen af kølen i blomsten, der ved de almindelige former af gul lupin er sort, ved Weico er gul. — Sorten har såkaldte uopspringende bælg, men kun i det vanskelige høstår 1947 har denne egenskab givet sorten en bedre placering end de øvrige sorter.

Der er kun en ganske lille forskel på sorterens tidlighed; sorterne Reform og Weico begyndte gennemsnitlig blomstringen den 23. juni i afdelingen til modenhed og den 22. juli i afdelingen til grønhøstning, medens den tilsvarende dato for den sildigste sort, sødlupin, var den 25. juni og den 25. juli.

Pajbjergsorterne er leveret fra Pajbjergfondens afdeling i Børkop. Danske Landboforeningers Frøforsyning har leveret udsæden til sødlupin og Weico, og Østergaards Frøavl, Stensballe ved Horsens har leveret Reformlupin. Udsæden til Abed Marmorært er indkøbt handelsfrø.

I 1949 indlagdes en ny svensk sort af bitterstoffri blå lupin, Borrelupin, i forsøgene. Resultaterne fra fortsatte forsøg, hvor også denne sort formodentlig deltager, vil senere blive meddelt, men det så ud til, at den forholdt sig noget nær som tidligere prøvede blå lupinsorter. Den klarede sig relativt dårligt på lettere jorder og på jord med lavt reaktionstal.

Bilag til 456. meddelelse.

1. Forsøg med sorter af lupin til modenhed 1946—49.

	hkg pr. ha				gennemsnit		forholdstal for kærne ¹⁾
	1946 kærne	1947 kærne	1948 kærne	1949 kærne	kærne	rå- protein	
<i>Jyndevad:</i>							
Pajbjerg 515	23.1	19.5	16.3	22.8	20.4	7.77	108
Pajbjerg 471	20.7	16.7	15.5	22.8	18.9	7.30	100
Pajbjerg 481	22.0	16.9	16.8	21.1	19.2	7.31	102
Sødlupin, D. L. F.	22.8	16.2	15.5	20.4	18.7	7.19	99
Pajbjerg 302	22.6	13.4	16.9	20.0	18.2	7.08	96
Reformlupin	20.5	17.2	16.2	18.8	18.2	6.89	96
Weico, D. L. F.	17.9	22.6	14.3	19.8	18.7	7.38	99
Abed Marmorært	20.8	9.8	6.1	8.7	11.4	2.56	60
<i>Lundgaard:</i>							
Pajbjerg 515	24.8	20.7	27.4	14.0	21.7	8.25	109
Pajbjerg 471	23.8	16.5	25.5	12.9	19.7	7.78	99
Pajbjerg 481	20.9	21.7	27.1	12.3	20.5	7.71	103
Sødlupin, D. L. F.	23.8	14.9	25.8	10.7	18.8	6.87	94
Pajbjerg 302	25.4	15.6	28.6	11.8	20.4	7.68	103
Reformlupin	22.7	15.9	28.2	7.7	18.6	6.80	93
Weico, D. L. F.	19.7	24.0	22.8	12.7	19.8	7.69	99
Abed Marmorært	24.4	12.2	8.2	10.2	13.8	3.07	69
<i>Studsgaard:</i>							
Pajbjerg 515	24.0	16.0	26.8	15.4	20.6	7.78	101
Pajbjerg 471	24.5	17.1	27.8	18.8	22.1	8.70	109
Pajbjerg 481	24.1	15.2	27.7	15.1	20.5	7.77	101
Sødlupin, D. L. F.	22.4	14.0	28.5	18.7	20.9	8.06	103
Pajbjerg 302	25.0	11.3	26.3	15.0	19.4	7.60	96
Reformlupin	22.9	16.1	28.2	12.4	19.9	7.74	98
Weico, D. L. F.	21.0	17.4	22.3	14.2	18.7	7.42	92
Abed Marmorært	20.8	11.1	19.8	12.2	16.0	3.48	80
<i>Tylstrup:</i>							
Pajbjerg 515	25.5	16.6	22.7	18.5	20.8	7.75	107
Pajbjerg 471	27.3	16.2	22.1	18.6	21.1	8.08	109
Pajbjerg 481	26.3	14.8	21.6	19.6	20.6	7.78	106
Sødlupin, D. L. F.	22.9	15.9	22.2	18.2	19.8	7.36	102
Pajbjerg 302	24.0	11.8	22.2	16.1	18.5	6.93	94
Reformlupin	22.3	12.4	22.4	16.9	18.5	6.90	94
Weico, D. L. F.	21.1	19.9	12.3	12.6	16.5	6.29	85
Abed Marmorært	28.0	22.9	36.3	18.3	23.4	5.93	136
Procent bitre kærner							
Pajbjerg 515	0.3	—	0.8	0.3		0.5	
Pajbjerg 481	0.0	0.0	0.3	0.0		0.1	
Pajbjerg 471	0.5	1.8	0.8	1.0		1.0	
Sødlupin, D. L. F.	8.0	5.5	6.8	2.0		5.5	
Pajbjerg 302	0.0	0.0	0.3	—		0.1	
Reformlupin	0.5	0.5	0.0	0.0		0.2	
Weico	2.3	2.5	0.0	1.5		1.6	

¹⁾ Gennemsnit for gul lupin = 100.

Bilag til 456. meddelelse.

2. Forsøg med sorter af lupin til grønhøstning 1946—49.

	hkg pr. ha								gennemsnit		forholdstal for tørstof ¹⁾
	1946		1947		1948		1949		grøn.	tørstof	
	grøn.	tørstof	grøn.	tørstof	grøn.	tørstof	grøn.	tørstof			
Jyndeved:											
Reformlupin	354	43.5	331	42.0	418	50.1	436	61.8	385	49.4	100
Pajbjerg 515	335	39.2	334	47.9	417	49.4	426	62.5	378	49.8	101
Pajbjerg 471	354	42.3	294	51.6	419	49.7	428	62.3	374	50.7	103
Pajbjerg 481	346	42.7	295	48.2	426	50.1	444	63.2	378	51.1	104
Pajbjerg 302	311	38.0	304	48.9	416	50.9	404	60.8	359	49.7	101
Sødlupin, D. L. F. ...	317	36.3	329	45.4	411	48.7	422	61.4	370	48.0	97
Weico, D. L. F.	311	38.0	312	49.7	361	44.0	368	52.7	338	46.3	94
Lundgaard:											
Reformlupin	354	44.6	260	20.8	493	53.2	317	39.9	356	39.6	104
Pajbjerg 515	351	44.9	235	19.9	485	55.3	328	41.3	350	40.4	106
Pajbjerg 471	308	37.0	221	17.9	522	56.9	292	35.0	336	36.7	97
Pajbjerg 481	337	43.1	185	15.9	486	55.9	315	40.3	331	38.8	102
Pajbjerg 302	317	40.3	222	20.0	477	52.9	298	38.6	329	38.0	100
Sødlupin, D. L. F. ...	223	27.2	227	19.1	499	54.9	299	38.3	312	34.9	91
Weico, D. L. F.	341	41.9	223	18.7	453	50.7	281	37.7	325	37.3	98
Studsgaard:											
Reformlupin	482	57.8	246	42.9	528	82.8	417	64.5	418	62.0	101
Pajbjerg 515	440	49.5	240	42.4	537	85.3	418	61.1	409	59.8	98
Pajbjerg 471	463	52.3	226	41.8	551	85.3	437	60.7	419	60.0	98
Pajbjerg 481	470	53.1	231	40.8	527	82.2	418	60.4	412	59.8	97
Pajbjerg 302	424	50.5	237	40.8	526	85.8	409	62.1	399	59.8	98
Sødlupin, D. L. F. ...	421	48.3	263	47.5	521	83.9	414	65.5	405	61.3	100
Weico, D. L. F.	457	56.9	237	41.8	488	80.6	417	63.4	400	60.7	99
Tylstrup:											
Reformlupin	504	67.5	544	56.0	477	58.7	450	52.9	494	58.8	105
Pajbjerg 515	493	64.0	534	57.6	483	56.4	437	48.6	487	56.7	101
Pajbjerg 471	504	63.5	518	59.1	473	57.3	471	48.2	492	57.0	102
Pajbjerg 481	474	61.7	506	52.1	465	57.2	463	49.7	477	55.2	98
Pajbjerg 302	468	60.9	490	51.4	461	55.3	444	48.2	466	53.9	96
Sødlupin, D. L. F. ...	471	56.8	559	61.1	475	54.1	467	50.9	493	55.6	99
Weico, D. L. F.	441	60.1	525	58.3	425	53.1	454	50.9	461	55.7	99

¹⁾ Gennemsnit = 100.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plante-
kultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens
Forsøgsvirksomhed i Plante kultur«.

Abonnementsprisen er 2.00 kr. om året, postpenge iberegnet.

Meddelelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 20.000 eksemplarer.